

חקלאות תיירותית ברפת החלב

יוסי מלול - משק הבקר והחלב
hmb-malul@icba.org.il

זו חגיגה של ממש להקשיב להזכרה של טומי, דפנה, צביקה, עוז, הלן, מירי ואחרים, לקבוצת המבקרים באתר התיירות, על כל מה שקורה ברפת, תהליך ייצור החלב, ומגע ישיר של הילד וההורה עם בעלי החיים והציוד. הברק בעיניים, ההתלהבות, האמונה - קשה להישאר אדיש, השומעים עוקבים בעניין ובהשתאות אחר ההסברים וכולם נעשים אוהדים של הענף שלנו, אך אם שילמו דמי כניסה. מוסף, חלק ב', על אנשים שעושים עבודה ברוכה לכולנו וגם לביתם

החקלאות. למה כל-כך מעט? כנראה שהעיסוק בנושא אינו פשוט כלל ועיקר ומחייב תמהיל ראוי של גורמים שיביא להצלחה. רובם המכריע של המיזמים הם במגזר המשפחתי והפעילות מוטלת בעיקר על כתפיה של האישה בבית והיא אכן מתאימה יותר לעבודה מסוג זה (כמו-גם לעבודות נוספות).

בחודשים האחרונים ובמוסף זה, כמו גם בחלק א' שפורסם ביוני השנה, ביצעתי למידה מעניינת מאוד של הנושא ובמוסף זה תוכלו לראות מקרוב כיצד הפעילות מתבצעת באתרי תיירות מובילים ברפת בישראל וגם קצת ברפת הגדולה באמריקה. השתתפתי בהרצאות אחדות בקורס תיירות של שה"מ וקצת לקחים משותפים מובאים להלן.

2 חג השבועות ובחגיגות "שמחת החלב", יוצא הענף בקריאה לעם ישראל לפקוד את הרפתות והמחלבות, כדי לחוות מקרוב את ייצור החלב הגולמי ועיבודו למוצרי חלב מדהימים כפי שנראים בסופרמרקט.

ואכן, רבים מגיעים לאתרים המומלצים ועוברים חוויה מרתקת שמספרים עליה מפה לאוזן וכך מגיעים עוד ועוד מבקרים לראות, להרגיש וללמוד כיצד מייצרים חלב, במה מאכילים את הפרות, איך נראית המלטה ועוד פעולות מרגשות בחיי הרפת.

בישראל יש כ-10-20 רפתות חלב שעוסקות באופן שוטף וברמות העמקה מגוונות בחקלאות תיירותית, מתוך כ-200 אתרים דומים בכלל

הערכות לקבוצות וגם למשפחות

גם אני רוצה לינוק

ספרי ובקרים: גם אנחנו הסבא והסבתא הצעירים אוזנים על כל רגש שהיננו כאן, על כל הפצילות, האינצ האצנין והארטק וכאובן אישיותך שתראה הרבה פאפן אסיר. אצפיק אלא אלה - דאז אמיכל איראליס אנכדינו אבניאניה.

התיירות ומועצת החלב

המועצה עוסקת מזה שנים בטיפוח היזמיות של החקלאות התיירותית ברפת. המניעים שלה זומים לאלו של כלל הענף: להגדיל את מגוון התעסוקה והפרנסה ברפת וגם לשמש כחלון ראווה לענף החלב, שיפור התדמית של הענף ושל הרפתן והנוקד.

תחילת הדרך בכתיבה התורה - חוברת מקצועית של אילן בן יוסף שמשמש כיועץ בכיר לתיירות הכפרית ובהמשך לחוברת, יזמה המועצה ואף מימנה קורסים מגוונים בתחום התיירות בשיתוף שה"מ.

אדריאנה שוחט משמשת כמנהלת המחלקה ומלווה את התיירות עם עליות ומורדות. היא מוכנה לעשות מאמצים ניכרים כדי לקדם את הנושא ועיקר היוזמה מוטלת על אנשי התיירות, שהרי בכל חג היא **ודפנה** שותפתה, מחזרות אחר כל אתרי התיירות, כדי לשאול לצרכיהם ולספק להם חומרים רבים כמו - ניירת הסברה, רעיונות לפעילויות, דגלים, שלטים, יחסי ציבור ועוד. ההיענות של האתרים מאוד מגוונת - יש שמשתפים פעולה ויש שאף לא עונים. בהכירה בחשיבות הנושא מעמידה המועצה לרשות האתרים משרד ליחסי ציבור ללא תשלום ובהם נחשפים לתקשורת ארצית ומקומית, מופיעים בטלוויזיה וגם בעיתונות הארצית ובמיוחד לקראת חגיגות שמחת החלב וחג השבועות - תיירנים מופיעים ברדיו ונחשפים בערוץ האוכל.

כמוכן, המועצה פעילה מאוד בכל זירת האינטרנט וגם שם היא יכולה להגיש סיוע מרשים לאתרי התיירות. אדריאנה מקבלת משוב שהשנה מוצלחת לתיירנים והם דווחו על ביקורים רבים. הפרסום בחגיגות הנו בעל השפעה חודשים רבים לאחר מכן. היא מבינה את הקשיים הביורוקרטיים שאתרים עוברים ואת בעיות הרישוי הרבות שמקשות מאוד על הרחבת פעולות האתרים.

ההמלצה המרכזית למפעילים להשקיע הרבה יותר בשיווק - שיעור מרכזי ועד 60% מתקציב ההפקות צריך להיות מיועד לשיווק.

"מועצת החלב היא כתובת ראווה לייעוץ ולעזרה (במגבלות המועצה) ונשמח לתת כתף להתפתחות החקלאות התיירות ברפת ובדיר". ■

פעילות מגוונת לכולם

מהי חקלאות תיירותית?

זוהי פעילות של הנאה ובילוי בענפי החקלאות, לעומת זה "תיירות חקלאית" מטרתה ללמד חקלאות לתיירים שבאים כדי להעמיק בתחום מקצועם (כאלה הם הסיורים שרבים מאיתנו עושים ברפתות שונות בעולם הגדול)

החברים שנכנסו לפעילות עשו זאת כדי להגדיל את מגוון הפרנסות בענף, להוסיף תעסוקה לבני המשפחה, לנצל יתרונות יחסיים טבעיים להגדלת הכנסות וגם לבצע "שליחות" בהתנדבות

החברים שנכנסו לפעילות עשו זאת כדי להגדיל את מגוון הפרנסות בענף, להוסיף תעסוקה לבני המשפחה, לנצל יתרונות יחסיים טבעיים להגדלת הכנסות וגם לבצע "שליחות" בהתנדבות, להביא את המיוחד ברפת ובחקלאות הישראלית ולקרב אותה לכל רובדי האוכלוסייה.

מאפייני החקלאות התיירותית בארץ

אילן בן יוסף הוא יועץ בכיר לנושאי התיירות והוא מנה בהרצאות בקורס התיירות כמה מאפיינים בולטים של החקלאות התיירותית בישראל:

הביקוש בכלל 200 האתרים, נע בין 5,000 ל-15,000 מבקרים לשנה ובעיקר בשוק המאורגן, ביקור של שעה - קצר, מחזור הכנסות של כ-40 מיליון ש"ח לשנה, ממוצע הכנסות לאתר 200,000 ש"ח כולל מע"מ, תעסוקה 1-2 עובדים, גמול העבודה נמוך יחסית.

תנודות חריפות סביב נקודת האיזון, מאמץ טרחני בשיווק ובקידום מכירות, אין חזר השקעות משמעותי, אין תרומה רצינית לקרן התחדשות, להתמודדות עם תפוגה של המוצר והחוויה.

ההכנסות בקושי מכסות את ההוצאות.

העסקים היותר מצליחים מביאים ל-50-100 אלף מבקרים בשנה, פדיון 25-30 שקל למבקר.

שער עיתון אצבעוני

ספרי אבקריום: היה כסף מאז אבקר אלוה פרות.
 היה גם טעים מאז. מקום אהם (100 נק)!
 וכאשר גדלה אני מקוה אצבז פה.

הרפת כאכסניה לתיירים

רפתות התיירות פרוסות על פני כל הארץ, מהגליל העליון ורמת הגולן ועד הנגב הצפוני. רמת ההצלחה תלויה בגורמים רבים שחשוב להכירם למען כל אלה שבוחנים כניסה לתחום.

- סביבת תיירות תומכת - יתרון לאזור או ליישוב שיש בו ייחוד שמושך אורחים להגיע וכך יש פוטנציאל טבעי לתיירים גם ברפת - בית הלל באצבע הגליל, בית לחם הגלילית.
- ערך מוסף ברפת - תכנים, פעולות, אטרקציות, רובוט חליבה, מגוון בעלי חיים, מרחב למנוחה ולמשחק - חוויה בכפר של מירי בכפר הס, דפנה ביננאל ועוד. ייחוד, בידול, מעוף, קסם, סקרן, משיכה, ריתוק, חוויה, הלהבה, התפעלות, רצון לשוב לביקור נוסף, רצון לספר לאחרים.
- בעל בית "משוגע" לעניין - יזם, חם, אוהב אנשים, סבלני מאוד, תקשורתי, מוקפד, מתחדש.
- הקרבה אישית ומשפחתית - צריך להתפנות לאורחים בדיוק כשגם המשפחה הפרטית רוצה אותך. כולם מבלים בחופש ואת - אתה, צריכים לעבוד ולשרת את האורחים, שבתות וחגים. רבים מאיתנו לא מוכנים להקרבה כזו לאורך זמן.
- תמהיל מתוכנן של סל הייצע באתר - מעט מבנים ויותר תכנים מרתקים ומתחדשים. דגש על התנסויות והפעלות ופחות על חזיונות, הארכת השהות לטובת חוויות וכיבודים. מכירת מוצרים - מזון, שתייה, גלידות, מעדנים - לא הסעדה (שמחייבת היתר מיוחד).
- שיווק, שיווק, שיווק - באמצעים שונים ובמקומות רבים. לא רק בחגים מיוחדים אלא גם בימות החול, קבוצות וגם משפחות ויחידים, שגרה וגם אטרקציות ומבצעים, לבד וגם עם האזור והיישוב. האינטרנט הופך להיות כלי מרכזי בהגעה לפוטנציאל מבקרים.
- הגברת המשיכה של משפחות ויחידים על חשבון קבוצות, הגברת מבוגרים על חשבון ילדים. לחשוב כל הזמן על הצד הכלכלי ובעיקר על עלות כוח האדם.
- מניעת מטרדים סביבתיים - יחסים חיוביים עם השכנים, מגרש חנייה מרווח, שירותים ראויים בכניסה, מניעת סכנות בטיחותיות.
- סיכון ברפת - אנשי הבריאות אינם אוהבים את הכניסה הבלתי מבוקרת והמגע של זרים עם בעלי החיים ברפת.
- אהבה בלי גבול - מצריך כוחות נפש רבים, סבלנות אין קץ לתייר הישראלי, בצד הרגשת סיפוק גדולה ומשוב מחזק מרבים.

שונים של הדרכה, שילוט, סיוע בשיווק, סיוע מול מוסדות בהשגת אישורים שונים.

פעילות אתרי התיירות תורמת מאוד לשיפור תדמיתו של הענף ולקירוב לבבות לעשייה בו וראוי שגופי הענף יפעלו לחיזוקם של אתרים אלה.

לסיכום

חקלאות תיירותית ברפת היא ענף משנה צנוע ברפת. יש בו פוטנציאל להגדלת הכנסות הרפת אך המורכבות של הפעילות ישאירו אותה, גם בעתיד, נחלת מעטים יחסית וכולנו נאחל להם הצלחה רבה בזכות העבודה יפה שהם משקיעים בהסברת הענף על כל מאפייניו.

במוסף להלן, שהוא חלק ב' למוסף קודם, תמצאו את סקירות נרחבות על חלק מהפעילות האינטנסיבית שמתבצעת בענף. ■

ספרי אבקריום: כולנו נהנינו מאז אבא ואמא אהסבר האקף והאצנין le זביקה אהחליבה, אצשיית החמאה, אהאכאה le הצגים. ההורים אספרים 910e-1010 יש מקום יש תאורה בצד התפל... חלקו אהאכאו אהצניח. מקום אקסי! אספ' רחביה.

תרומת מועצת החלב והמחלבות

המועצה משקיעה הרבה בהכנת עזרים ואמצעים לטיפוח האתרים. מחלבות נותנות סיוע בעיקר בחג החלב ומספקות שילוט, דגלים ואף מעדנים.

מפעילי האורחנים מצפים בדמיונם לסיוע הרבה יותר גדול בתחומים